

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekei ujsága

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kifizetés számla 10489. sz.

Jól megy minden

amerre a magyar katonák eze fogja a feyvert és amerre német hadvezéri talen'um igazgatja szuronyainkat. Amerre baj volt a világ négy sarkában, a Kárpátokon, a Doberdónál és Szerbiában, mindjárt egész másként ment minden, mihelyt magyar szó harsant fel a lövészárokban és magyarul kiáltottak a hajrát a rohamok fürgetegében. Ésfel fordult azóta Európa térképe, mióta az ezeréves magyar harci erény összeforrott tűzben-bajban a germán szellem organizáló, vezető erejével. Leemeljük a sapkáinkat és bajtársi őszinteséggel megusztózkodjunk velük a babérokon. Nem mintha ezzel be akarnánk ismerni azt, hogy önmagunk nem termeltünk a vezetésre és nem vagyunk képesek önmagunkat igazgatni. Koránt sem. Amely nemzet úgy tud harcolni, mint a magyar, s ahol a honfoglaló erény vérségi hagyományképen él az ereinkben, ott magunk is megbirnáink a hős nép vezetésének gondját. Mint ahogy az egész világ amulatára meg is birtuk, — egész az utóbbi századokig.

Lehetetlen, hogy a magyar hadvezér mint típus, kihalt volna. Lehetetlen, hogy a magyar katoná, a magyar tiszt ne érezné ennek a hiját, lehetetlen, hogy a nemzetnek minden egyes tagja ne áhitozná és ne követelné a magyar hadvezért. De hiszen. Miért?...

Hőseinkről, hős parasztjainkról azonban beszél az egész világ. Ebben van a mi erőnk, a mi büszkeségünk, ebben volna a mi nagyságunk. Igaz ugyan, hogy

ezeknek jó nagy része cs. és kir. közös hős és még mai napság is nehezen tudjuk róluk, hogy melyik a mienk, melyik a másé, de az utókor történelméről majd egész bizonyossággal meg fogják róluk állapítani, hogy — osztályok voltak.

Seregestül, ezredenként vonulnak ők be a halhatatlanság Panteonába, vagy eltemetkeznek a hideg idegen föld göröngyei alá. Megkülönböztetett vagy legalább is egyforma hősiességgel harcolunk a legelső vonalban, akár a többi szövetségesünk a német, a bolgár, a török. Nálunk elementáris erővel söpri az ellenséget a „Wacht am Rein“, a „Sumi Marica“, meg az „Ej vatan“ és több egyéb ehez hasonló „nationale Aufpeitschung der Gemüthe“. Tudjuk már mindezekről, hogy ez nem ér semmit, ez mind csak haszontalan lim-lom, mert fő a tradíció. Ezért a tradícióért álljuk a háborút a félvilággal szemben, ezért borul könnybe az ország annyi millió szeme, ezért lesz apátlan annyi magyar gyermek s ezen az új jelszón gondolkoztunk mi is már másfélesztendő óta, hogy új kitartást merítsünk belőle a jövő küzdelmekre.

És ámbár idáig mi mindig és minden csataterén a régi alapon harcoltunk, úgy ahogy megszoktuk ezer esztendő óta, magyaros virtussal a magyar hazáért, — mégis, hála Istennek, jól megy minden. Mrgvertük az ellenséget Északon és Délen s a vérünk hullásával az egész monarchia számára becsületes bé-

két fogunk kieroszakolni. Sőt úgy látszik, hogy most már nagyon is jól megy minden. Anynyira jól, hogy be lehet most már göngyölni a harcerekén a nemzeti színű lobogókat, melyeket a legénység a maga jószántából hordozott eddig diadalról-diadalra. A kedélyek ezen felkorbácsolása sok helyütt már a múlté, — újabb jelszóra várunk, jöjjön a tradíció...

M. Gy.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. július 30-án kiadott 224-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi cászári és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (LIV. közlemény.)

Kinpián Flora 7. sz. Kolozsvm. Szásztörök 1889 ms. — Kinda Demeter tizedes 11. sz. Csvm. Tekerőpatak 1885, meghalt 1915 május 7. — Kinda Lajos 11. sz. Udvm. Székelyszáldobos 1894 megs. — Kinda János 11. sz. Csikvm. Tekerőpatak 1882 ms. — Király József őrvezető 21. sz. Csvm. Szárhegy 1890 ms. — Kis József 7. sz. Csvm. Mádéfalva 1890 ms. — Kis István 23. sz. Udvm. Siklód 1890 megs. — Kisfaludi Mózes 7. sz. Udvm. Kecskisfalud 1883 ms. — Kiss András pót. 22. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1886 ms. — Kiss Domokos 18. sz. Udvm. Atyha 1894, meghalt 1915 május 4. — Kiss György őrvezető 21. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1885 ms. — Kiss Gergely pót. 22. sz. Udvm. Sükő 1887 ms. — Kiss János 22. sz. Csvm. Gyergyóvárhegy 1889 ms. — Kiss Lajos c. őrvezető 19. sz. Csvm. Ditró 1883 ms. — Kiss Miklós 20. sz. Udvm. Székelyszentábrahám 1887 megs. — Kiss Zsigmond 22. sz. Udvm. Kecsk 1890 megs. — Kiss István (Ferenc) 13. sz. Csikvm. Gyergyóalfalu 1892 ms. — Klompe Tódor 21. sz. Szolnokdobokavám. Szépkényereszentmárton 1885 megs. — Kócs Mihály

szaka-zvezető 5. sz. Udvm. Székelyderzs 1886 megs. — Kocsis Márton 19. sz. Marostvm. Kutifalva 1893, meghalt 1915 május 9. — Kolesár Sándor 22. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1889 megs. — Kolesár András 22. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1890 ms. — Kolesár Gábor 9. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1894, meghalt 1915 május 7. — Kolesár János 11. sz. Csvm. Tölgyes 1894 ms. — Kolesár Miklós 11. sz. Csikgyimesbükk 1894 ms. — Kolesár Vaszi pót. 11. sz. Csvm. Salamás 1881 ms. — Kolumbán Antal 11. sz. Udvm. Olasztelek 1884 ms. — Kolumbán Gábor 11. sz. Udvm. Olasztelek 1893 megs. — Konecz Benjamin c. őrvezető 11. sz. Udvm. Kissolymos 1889, meghalt 1915 május 11. — Kőnczi József 23. sz. Csikszentgyörgy 1889 ms. — Kopacz András 23. sz. Csikpálfalva 1886 megs. — Koré Gábor 11. sz. Udvm. Székelyszenterzsébet 1893 ms. Kórodi István c. őrvezető 5. sz. Csiktusnád 1891 ms. — Körösi Albert 20. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1892 megs. — Kósza János 5. sz. Csikjenőfalva 1883, meghalt 1915 május 7. — Koszti András 23. sz. Udvm. Székelyderzs 1886 megs. — Koszti János pót. 22. sz. Csvm. Kásonjakabfalva 1887, meghalt 1915 május 11. — Koszti Péter 8. sz. Csvm. Szárhegy 1893 megs. — Kovács Alozi 11. sz. Csvm. Kilyénfalva 1894 ms. — Kovács Dániel 16. sz. Udvm. Székelymuzsna 1886 ms. — Kovács Gáspár 22. sz. Udvm. Oroszhegy 1886 ms. — Kovács Gergely 11. sz. Udvm. Sükő 1893 megs. — Kovács Izsák tizedes, c. szakaszvezető 22. sz. Udvm. Csőb 1884 ms. — Kovács József 22. sz. Csvm. Ditró 1885, meghalt 1915 május 9. — Kovács László egyévi önkéntes szakaszvezető 20. sz. Csikszereda 1893 ms. — Kovács Vendel 21. sz. Udvm. Bözödujfa 1890 ms. — Kovács Mihály IV. gépfo. Udvm. Karácsonfalva 1894 megs. — Kovács Miklós 11. sz. Udvm. Erdőfüle 1894 ms. — Kovács Pál 22. sz. Udvm. Székelyvarság 1883 ms. — Kovács István 15. sz. Udvm. Méréfalva 1884 ms. — Kovács B. István 20. sz. Csvm. Tekerőpatak 1890 ms. — Kövecsi Dé-

nes 7. sz. Udvm. Agyagfalva 1884 ms. — Kövecsi Gáspár 18. sz. Udvm. Agyagfalva 1893 ms. — Kozma Gusztáv 8. sz. Csikjenőfalva 1889 ms. — Kozsokár Gábor 10. sz. Csvm. Gyergyóbékás 1892 ms. — Kramer Antal 23. sz. Csikvm Borszék 1890, meghalt 1915 május 11. — Krecun József 10. sz. Vajdahunyad 1885 ms.

(Folytatjuk.)

Katókámnak.

Kis Katókám! Üzenet megy hozzád!
Jó apukád ír egy levelet,
Melyet akkor — ha már nagyra nőttél,
Ugye-e szíved, ugye-e megértesz?

Rég, nagyon rég, évekkkel ezelőtt,
A mikor még kis pólyás voltál:
Eljátszadozott veled olyan gyakran
Egy ember — az édes jó apád!...

S mikor éppen felismerni tudtad
Volna azt, ki játszik Te veled,
Elragadta kis kacsóid közül
A haza, a honi becsület...

Messze ment Ő, messze idegenbe,
Csatát játszani oly hácsikkal meg,
Kik elvenni akarták a földet,
Amit Ti most „honnak” neveztek.

Jó apucid a játékszer végre
Egy napon a szíven találta,
Itt maradt a távol idegenben,
Nem tért vissza kis karjaidba...

Elhagyottan, magános fa tövé,
Vértől ázott „Pillicza” partján,
Kórhadozó fejfa árnyékában,
Álmodoz az édes jó apád...

Ne hullass könnyet soha se érte,
Minek a könny, minek a bánat?
Könny annak vesztét sohse kísérje,
Ki éltet áldoz a hazának...

De ha jön a rügyet bontó május
S virággal lesz a kis kert tele:
Küldj egy szirmot, elhozza majd
[hozzám,
Az észak „vad”, „kegyetlen” szele.

Csibi Péter,
82-es őrzető,
póttart. tanító.

53 esztendő Udvarhelyvármegye köz- igazgatási életéből.

Irta: lengyelfalvi Bátor Orbán Ottó.
XXI.

A választások lezajlása után rövid időre a kormány is megbukott. Helyébe a báró Fejérváry-kormány jött — rövid átmeneti élettel.

E kormány kinevezésével az egész ország lángba borult. A vármegyék az adók és ujoncok kiszolgáltatását megtagadták. A nemzeti ellenállást országsszerte szervezték a törvényhatósági bizottsági tagok körében.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságában is megalakult a 40-es bizottság és rövid idő alatt 84000 koronát biztosítottunk aláírás útján a kormány által esetleg felfüggesztendő vármegyei tisztviselők fizetésének folyósítására...

A Fehérváry-kormány Hollaky főispánt nyugdíjazta és helyébe Ugron Jánost küldötte.

Ekkor már az ellenzék a törvényhatósági bizottságban nagy többségben volt és határozatilag kimondotta, hogy a kormányt törvényesnek, alkotmányosnak nem ismeri el s ez alapon Ugron Jánost sem tartja főispánnak és beiktatását megakadályozza.

Dr Damokos Andor alispán, mint a vármegye első választott tisztviselője, szintén a törvényhatósági bizottság többségének hódolt az összes tisztviselővel, sőt lelkes szöveget is adott ki ez alkalomból.

A 40-es bizottság többször ülésezett és az alispán mindig résztvett azon s folyton azt hangoztatta, hogy ő a többség akaratának engedelmeskedik.

Az alispán összehívta a közgyűlést, melynek tárgysorozatára ki volt tűzve a beiktatás.

Székelyudvarhely város polgársága és a vidék lakossága körében nagy volt az izgatottság. A közgyűlés napján a vármegye háza környékét katonaság foglalta el. A megyeházába csak a katonaság és csendőrség szuronyerdői között lehetett bejutni nekünk, törvényhatósági bizottsági tagoknak is — igazolvány mellett és a személyazonosságunk tanukkal való igazolásával.

Mikor a kedélyek csillapultak, a közönséget is bebocsátották a karzatra — igazolvánnyal. A karzatok zsufoltság teltek női és férfi érdeklődőkkel.

Damokos alispán a közgyűlést d. e. 10 órakor megnyitotta. Az ellenzéki tagok rendre jelentkeztek szólásra és a jelentéktelen tárgysorozat részletei felett a vitát este 10 óráig folytattuk.

Amíg az elég érdekes és mulatságos felszólalások tartottak, addig Ugron János a gyűlésterembe jutni nem tudott, hogy az esküt letegye és székfoglalóját elmondja.

Este 10 órakor végre az ellenzék abbahagyta a vitát és Ugron János, kevés kormánypárti hívetől körülveve, a mellekajton — amelyhez közel állították fel az emelvényt — az ülésterembe bejutott. Ekkor óriási zaj, füttyülés közben az esküt letette és székfoglalójából is pár szót elmondott. Miután az elnöklő alispán a közgyűlést berekesztette.

A tüntetést nem az Ugron János személye, hanem a kormányrendszer ellen rendezték. Más körülmények között, mint a mostani helyzet is mutatja, örömmel fogadtuk volna Ugron Jánost főispánnak.

(Folytatjuk.)

Kereskedelmi kapcsolatot Spanyolországgal.

A m. kir. kereskedelmi muzeum értesítette a székelyföldi kereskedelmi és iparkamarát, hogy Spanyolországban már most élénk érdeklődés mutatkozik az iránt, hogy a már fennálló kereskedelmi összeköttetések Magyarországgal és Ausztriával kibővítsenek és szorosabbakká fűzessenek.

A spanyol kormány súlyt helyez arra, hogy a spanyol kereskedői körök levelezés útján már most lépjenek összeköttetésbe kereskedőinkkel és iparosainkkal, hogy a háború után a forgalom nyomban megindulhasson.

Spanyolországból déli gyümölcsök, fűszerek és rizs hozhatók be, tehát oly cikkek, amelyek eddig Olaszországból jöttek hozzánk. Ott viszont igen nagy érdeklődés mutatkozik ipari termékeink iránt.

Azzal juttatja ezt a kamara az érdekelte kereskedők és iparosok tudomására, hogy azok, akik ilyen összeköttetést hajtanak létesíteni, közzéadják ebbeli szándékukat a kamarával, amely készséggel vállalja annak létrehozását.

Ime, már itt van az egyik alkalom arra, hogy mellőzhesstük a hitlen Olaszországot. Hogy azonban neki ántant-cimborái fognak-e módot nyújtani arra, hogy azok az alattvalói, akik eddig Magyarországon kerestek foszlósbélű, habféhér kenyeret, azt náruk, antantéknál találják meg s mindazon terményeit, amelyek eddig nagy tömegben mi vásároltunk, cimborái szintén megvásárolják-e? Az más kérdés.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaenyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világ-háborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LVI.

Jakab András 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt megs. — Jankó György 5. sz. Hszvm. Doboly ms. — Jób Mihály 5. sz. Udvhvm. Homoródalmás ms. — Józsi János 2. sz. ms.

Kalányos András 12. sz. Hszvm. Keresztvár megs. — Kanabé Mihály 12. sz. Hszvm. Kézdikóvár ms. — Kanyó Gábor 10. sz. Hszvm. Maksa ms. — Karácson Benedek őrzető 10. sz. Bükszád megs. — Kurácson Péter 6. sz. Csikgyimesbükk ms. — Katona András 12. sz. Hszvm. Keresztvár ms. — Kedves Dániel 6. sz.

Csikszentdomokos ms. — Kész Ferenc 10. sz. Csikszentgyörgy, meghalt 1914 dec. 21. — Kis Gábor 10. sz. Hszvm. Bita ms. — Kiss Antal 8. sz. Csvm. Gyergyóalfalu ms. — Kiss Ferenc 9. sz. Hszvm. Zabola ms. — Kolozsi István 1. sz. Udvm. Lővéte ms. — Kovács Ferenc 12. sz. Hszvm. Kézdikóvár ms. — Kovács Imre őrzető 8. sz. Csikpalfalva ms. — Kovács Miklós 3. sz. Udvm. Telekfalva megs. — Kuren Marton 6. sz. Csikszentdomokos ms.

Ladó Dénes 6. sz. Csikszentlélek ms. — László Mózes tizedes 7. sz. Udvm. Gyepes ms. — Lintur Illés Udvm. Korond 1895 ms. — Lőrincz Albert 4. sz. Udvm. Lővéte ms.

Maczás János 2. sz. Udvm. Oklánd ms. — Magyar István 1. sz. Csikszentgyörgy ms. — Magyar Áron 5. sz. Csikdánfalva, meghalt 1914 dec. 1-25. — Máriás János 9. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Mátyás József 8. sz. Csikcsökefalva ms. — Mátyás Simon 5. sz. Hszvm. Doboly ms. — Mátyus Ferenc szakaszvezető 4. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek ms. — Mátyus Ferenc szakaszvezető 4. sz. Udvm. Székelykeresztur ms. — Mezei Balint 8. sz. Csikszentmihály ms. — Miklósi József 6. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Mina János tizedes 10. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Molnár György 8. sz. Csikgyimesbükk ms. — Molnár Gyula 6. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. — Molnár István 5. sz. Csikszentdomokos ms. — Molnár László őrzető 5. sz. Csikszentgyörgy ms. — Molnár Mihály őrzető 11. sz. Hszvm. Árpataok, meghalt 1914 dec. 22.

Nagy Tamás tart. 22. hgye. Marostvm. Nyárádszentimre 1894, meghalt 1915 febr. 17. — Néma Szilárd 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Előpatak ms.

Opra Ferenc őrzető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Kézdikóvár megs. — Ördög János 8. sz. Csikmadaras ms.

Páll András szakaszvezető 24. hgye. 6. sz. Csikrákos, meghalt 1914 dec. 1-25. — Pap Dénes 6. sz. Hszvm. Bölon, meghalt 1914 dec. 1-25. — Péli János id. 1. sz. Csikszentsimon, meghalt 1914 dec. 19-23. — Péli János 1. sz. Csikszentsimon ms. — Péter Ágoston tizedes 9. sz. Csikmadaras ms. — Pető Ferenc 10. sz. Hszvm. Bölon ms. — Pintyia Imre 8. sz. Csikszentdomokos ms. — Pirigye József őrzető 12. sz. Csvm. Kásonujfalu ms.

Rácz Albert őrmester 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek megs. — Rettegi Lajos 12. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt ms. — Rigó András 4. sz., meghalt 1914 nov. 20. dec. 18.

Salló Lajos Imre 7. sz. Csikszögöd ms. — Sándor János 2. sz. Udvm. Homoródalmás, meghalt 1914 nov. 20 — dec. 18. — Sárosi Géza 6. sz. Hszvm. Krizba, meghalt 1914 dec. 1-25. — Silló József 7. sz. Csiktaplocza megs. — Solyom Géza 12. sz. Hszvm. Torja ms. — Solyom Lajos 12. sz. Hszvm. Torja ms. — Stefan János tizedes 8. sz. Hszvm. Páva, meghalt 1914 dec. 2-25. —

Stein György 6. sz. Csikmádéfalva, meghalt 1914 dec. 1—25. — Stojka Miklós 8. sz. Csikgyimeskőzéplak ms.

Szakács Barnabás 7. sz. Hszékvm. Léczfalva megs. — Szopos Demjen Örvető 8. sz. Csikjenőfalva, meghalt 1914 dec. 2—25.

Tankó György tizedes 6. sz. Csikgyimeskőzéplak ms. — Tar Zsigmond tizedes 1. sz. Tordaaranyosvm. Aranyospolyán, meghalt 1914 dec. 19—23. — Török István tizedes 6. sz. Csikszentdomokos ms. — Tuzson Gaspár tizedes 10. sz. Hszvm. Béla-falva ms.

Varga Ferenc 1. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt ms. — Varga Ferenc 5. sz. Hszvm. Mikóujfalu, meghalt 1915 dec. 1—25. — Varza György 1. sz. Hszvm. Előpaták ms. — Vinöze György élelm. őrmester 5. sz. Csikszögöd, meghalt 1914 dec. 1—25.

Zsigmond Károly Örvető 10. sz. Hszvm. Kőkös ms.

(Folytatjuk.)

SZÉKELY GAZDA.

— Egy székely gazdasági egyesület fejlődéséről emlékezünk meg. Ez pedig a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület melynek elnöke: Dr. Betegh Miklós kormánybiztos-főispán és titkára: Török Bálint, ki tetteiből ítélve, egy igazán arra termett valódi szakember. Az egyesület igazgató választmányja január 6-iki ülésén 19 új tagot vett fel és azóta ismét 14 tag jelentkezett. Tehát, átlag naponta egy új tag kerül a felvételre. A derek egyesület azon reményességének ad kifejezést hivatalos közleményeiben, hogy Tordaaranyosvármegye egész gazdasági közvéleménye hamar átfogja érezni, hogy ez egyesület kötelekében tömörülve, szervezkednie hasznos és szükséges. Mi pedig, amikor a székely tömörülésnek a gyönyörű példájára hivatkozunk, a többi székely vármegye hasonló célú egyesületeinek vezetőitől is ilyen derek munkát várunk. A dolog nem is olyan ördögi mesterség, mint azt né-elyek talán gondolják. Tessék arra való ügybuzgó titkárokat beállítani, akiknek az legyen a főcéljuk, hogy egyesületük ügyeit intézzék. Hiszen erre mindenik egyesület állampolgáryt kap. De amíg a gazdasági titkárságot csak tiszteletbeli és nem rendes, felelősséggel teljes állásnak tekintik, addig a tordaaranyosvármegyeihez hasonló tevékenységről szó sem lehet. Pedig hát ilyen és ehhez hasonló munkára van égetően szükség. Elég volt már a szundikálásból. Ébredjünk!

— A hadifogoly munkások rendelkezésre bocsátása nem oly egyszerű dolog, mint azt a legtöbb gazda gondolja. Ha a foglyok megérkezése késik, táviratilag kell azt sürgetni.

— A lóhermag maximális ára.

A kormány megállapította a lóhermag maximális árát. A rendelet szerint 100 kg-ként a

1. nagyaránkamentes lóhermag 320 K,
2. nagyaránkás, tisztíthatatlan mag 255 „
3. nagyaránkás tisztítható mag 285 „
4. ólomzárólt tisztított mag 445 „
5. tisztított, de nem teljesen aránkamentes mag 415 „

A 4. pont alatti 25 kg-on alóli mennyiségben való kimérésnél 480 K kg-ként, az 5. pont alatti 460 K.

— Az árak a feladó állomáson, zsák nélkül készpénz fizetés mellett értendők

A földmivelésügyi miniszter szövege.

A földmivelésügyi miniszter f. hó 15-én 60.453. szám alatt valamennyi alispánhoz és törvényhatósági joggal förluházott város polgármesteréhez a következő körrendeletet intézte a tavaszi gazdasági munkálatok biztosítása tárgyában:

Rohamosan közeleg az idő, mely a magyar gazdát ismét nagyjelentőségű erőpróba elé fogja állítani, amelynek ezuttal is épügy, mint a múltban, bizonytalannal meg is fog felelni.

A tavaszi gazdasági munka vár reánk, melynek sikere elé érhető érdeklődéssel néznek barátaink és ellenségeink egyaránt.

Jól tudom és ismerem azokat a nagy nehézségeket, amelyekkel ma meg kell küzdenünk. Mindazonáltal egy pillanatra sem szabad kishitűség fészkelje magát szívünkben, hanem számolva a nehéz helyzettel, erős akarattal kell nekiindulnunk az előttünk álló feladatnak.

Már a múltévi október hó 28-án kiadott körrendeletben jeleztem a módokat és eszközöket, amelyek a gazdasági munkák folytonosságát és az ország termésének csorbítatlanságát biztosítani hivatnak. Amidőn az ott elmondottakra utalok, ama meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy a törvényhatóságok és községek minden egyes tisztviselője és alkalmazottja ezentul is minden lehető el fog követni annak érdekében, hogy a tavaszi munkálatok rendben lebonyolítottassanak és az elmaradt őszi vetések is a lehetőséghez képest pótolttassanak. Ez okból ismételtelen a legnagyobb nyomatékkal föl hívom figyelmét a már előzőleg előtérbe keltett járási és községi intézőbizottságokra, amelyekre első sorban vár az a feladat, hogy a nagy gazdasági munka tervét falvakként megállapítsák. Ezek a bizottságok ismerjék feladatukukat, hogy már ezekben a téli napokban vessenek számot a falu szükségleteivel. Őssze kell gyűjteniük mindenkit és számot vetni, mi hiányzik még, van-e elég munkaerő, van-e

vetőmag, mit kell vetni és ültetni, elvégzi-e mindenki majd a maga dolgát?

Ahol hiányzik az igaerő, a község lakóinak egymást kell segíteniök, azok pedig, akik elvitt lovakért pénzt kaptak, ezen új állatokat szerezzenek be. Ha másképpen nem sikerül a szántatlanul maradt földek megmunkálása, indokolt feterjesztésre hajlandó leszek a felhatalmazást megadni a személyes szolgálat és szolgáltatás (fogatos járművek és szállításra alkalmas állatok) elrendelésére is. A vetőmag beszerzése iránt 1915. december 22-iki leiratomban adtam ki szükséges rendelkezéseket s intézkedtem az iránt, hogy amennyiben a készletek engedik, a kitűzött határidő után tett megrendelések is fogantosságtartásnak.

Bizva földmivelő népünk józanágában és erkölcsében, reményelem, hogy minden munkaképes férfi, nő és gyermek ott lesz a nemzeti termést biztosító munkánál. E tekintetben hangsúlyozni kívánom itt is kiemelni, hogy a fentebb említett községi intéző-bizottság erélyetől, bölcseségtől és lelkiismeretességétől függ, hogy senki magát a közérdekű munkából ki ne vonja. Különbösen pedig meg vagyok róla győződve, hogy a közigazgatási hatóságok, amíg a tavaszi vetés ideje tart, ugyancsak megfeszített erővel fognak résen állni s a kellő lépéseket haladéktalanul megteszik, hogy az akadályok elhárítottassanak a nemzeti termelés útjából és a gazdáknak minden eszköz rendelkezésére álljon, hogy a saját és nemzet megélhetését biztosítsák.

Nem kétséges előttem, hogy ebben a fontos munkában a földmivelésügyi igazgatás szervezetéhez tartozó tisztviselők éppúgy, mint közép- és nagybirtokos-osztályunknak a hazafias kötelesség teljesítésében mindig előjáró tagjai, valamint az ország gazdátársadalmi szervezetei is a nagy idők nagy követelményeit átélve fognak az egész vármegye közönségének a kivánatos cél elérésében segídekezni. Amidőn a fentieket a hazafiu aggodalom komolyságával és a jövőben vetelt reménység érzésével közigazgatási hatóságaink figyelmében ajánlom, ama meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy az arra hivatottaknak tettekben erős hama-szeretettől irányított, lelkes közreműködése biztosítani fogja tavaszi gazdasági hadjáratunk sikerét is.

Az igazi székely

Összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 filléért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

HIREK.

— Jól megy minden. E címmel igen derek, bátor hangú cikket közölt a Külügy-Hadügy, az egyedüli magyar katonai hetiszemle. E közleményt érdemesnek tartjuk a Székelyország olvasóival is megismertetni, mert annak minden szava visszhangra talál a székely-magyar lelkekben.

— Földrengés. Egész Erdély megmozdult. E hó 26-án reggel 8 és 9 óra között földrengés volt, amely mindenütt pánikot keltett. Az iskolákból a tanulók, a hivatalokból a tisztviselők kirohantak és 11 óra után mindannyian otthonukban, illetve utcán és udvarokon várták a további földlökéseket. Az épületek igazodtak, az ajtók, ablakok ijesztenően rázkódtak meg, a lámpák erősen igazodtak, a képek a falon táncoltak, a könnyebb tárgyak az állványokról leröpültek. A lengés irányában járó órák megállottak, az álló órák pedig megindultak. Marosvásárhelyt számos hazakeménye ledőlt vagy megrepedt. Kézdivásárhelyt 6—7 lökést észleltek. A függő tárgyak 20—25 cm-es kilengést mutattak. Székelyudvarhelyt a barátok temploma három helyen meghasadt. Székelymuzsna községben — mint Jakab József áll. isk. igazgató-tanító írja nekünk — szintén erős földrengés volt észlelhető, nagy székérszörgéshez hasonló morajjal vagy szél zugáshoz hasonlítható jelenséggel kísérvé. Az iskola négy sarka a fedélzet alatt megrepedt, a toronyban a harang megszólalt, egyes tárgyak a helyükről lehullottak, a víz, tej az edényből kilocsant. Két lökést észleltek észak-déli irányban. A budapesti egyetemi földrengési obszervatórium asszisztense a földrengést katasztrófálisnak mondja és nem tartja lehetetlennek, hogy Romániába volt a főfészke, miután főleg az erdélyi részekből érkeztek be jelentések erősebb földlökésekről.

— Balkán gazdasági kurzus Budapesten. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy folyó évi február hó elejétől 1916. évi április közepéig tartó kereskedelmi és gazdasági kurzust fog rendezni Budapesten a m. kir. keleti kereskedelmi akadémia. Ezzel párhuzamosan török, bolgár és szerb nyelv kurzus is tartatik. A kurzusok ingyenesek lesznek. Csúpan beíratási díj fejében kell fizetni kurzusonként 20—20 koronát. A részletek a székelyföldi kamaránál megtudhatók.

— Dr. Lukács Mózes m. kir. határrendőrségi nyug. segédfogalmazó, székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es tart. hadnagy életének 36-ik, boldog házasságának 7-ik évében január 24-én ehalt Székelyudvarhelyt, hol 26-án az ezred zenekarának Cserikovszky vezetésével összehangatosan játszott gyászindulója mellett, nagy részvéttel kísérték a róm. kath. temetőbe és helyezték nyugovóra. Másnap reggel pedig a

plebania templomban lelkiüdvéért gyászmisét tartottak. Halálát neje szül. Jakab Annán kívül három kisleánya, valamint szülei: Lukács Lajos és neje Rózsa Juliánna s apósa: Jakab József csikszeredai kereskedő gyászolja.

— **Szerbiával szemben való követelések.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a harmadik hadsereg hadtápparancsnoksága (3. Armee Etappenkommando) azt a megkeresést terjesztette elő, hogy a szerb ipari vállalatokkal szemben érdekelt magyar pénzüzetek, iparvállalatok és más hitelezők figyelmét nyervek, miszerint igényeik jogszerű fennállását a nevezett katonai hatóság előtt okmányilag haladéktalanul igazolják, illetőleg anyagi érdekeik megóvása céljából meghatalmazottait küldjek Szerbiába, mert közhiteles okmányokkal nem igazolt igények figyelembe nem vehetők.

— **Mozikép a gazdasági egyletnek.** Az E. M. K. E. választmánya 500 K se élyt szavazott meg a Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesületnek vetítógéphez való filmek beszerzésére.

— **Háromhavi szabadságolások.** A hadügyminiszter felhatalmazta a cs. és kir. katonai parancs-

nokságot, a honvédelmi miniszter pedig a honvédkerületi parancsnokokat, hogy a mezőgazdasági érdekből, különösen méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást üzőknek, előre meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra szabadságot engedélyzhessenek: önálló mezőgazdák, nagybirtokosok, önálló hatáskörű gazdatiszteknek, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőinek, illetve alkalmazottainak, mezőgazdasági üzemekben nélkülözhetetlen kovácsoknak és bogárok, ispánoknak, beresgazdák, majerosoknak, udvarbíróknak és munkavezetőknek, erdő, azdák, fatermelők és ezek üzemvezetői, felügyelői, gépészeki személyzetének, molnár- és halászoknak, kádároknak (egfeljebb hat hét), serfőzőknek és alagesővezetőknek. A szabadságolási kérelmet az érdekelt gazdaságok, üzemek illetve intézmények terjeszthetik elő az illetékes főispán úján, aki azt véleményezésével hivatalosan teszi át a szabadságolandó egyén csapatteste szerint illetékes katonai vagy honvédkerületi parancsnoksághoz.

— **Különös öngyilkosság.** Barabás Miklós székelyudvarhelyi asztalos 15 éves fia: Barabás Árpád péktanuló 1915. dec. 11-én eltűnt és

október 28-án a Nagyküküllő folyó m drében találtak meg hulláját. Az esetben az a különös, hogy a fiu labai össze voltak kötve és kezén is az összekötés nyomain látszanak. Azonban valószínű, hogy öngyilkos lett s kezét-lábát oly célból kötötte össze, hogy a vízből kiúszni ne tudjon. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A nyomozat folyamatba van.

— **252 ezer drb cigarettát** és még igen sok egyéb tárgyat osztott szét Peter Antal tordai áll. polg. fiúiskolai igazgató, aki vetített képek előadásokat rendezett s i. y 2458 K 56 fillér tiszta jövedelmet gyűjtött össze a sebesült katonák céljaira. A faradhatatlan tanügyi férfi kultúrát vitt a községbe és az ott munkásságával szerzett fillérekkel a legjobb celt szolgálta. Legyen hála és elismerés e helyen is a derék igazgatónak.

— **Magyar kereskedelmi utazók Svédországban.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a csász. és kir. közös külügyminiszter ur a stockholmi csász. és kir. követség jelenléte alapján arról adott értesítést, hogy a magyar honosságu kereskedelmi utazók részéről magyarul vitt áruminták vámkezelése tekintetében a svéd királyság területén ugyanoly

elbánás fog érvényesülni, mint a milyen a német birodalmi kereskedelmi utazók árumintái tekintetében már eddig is fennállt. A részletek a kamaránál megtekinthetők.

— **Augusztia Naptár** a legjobb magyar írók almanachja. Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthona. Szépirodalmi részét írják: Bálint Lajos, Bede Jób, Biró Lajos, Drasche-Lázár Alfred, Faragó János, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Harvay Frigyes, Ignóus, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krudy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Markus Miksa, Molnár Ferenc, Nádás Sándor, Pekar Gyula, Porcsolt Kalmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecil, Vajda Ernő. Az Augusztia Naptár ára 1 korona. Megrendelhető a punkt kiadóhivatalában, vagy az Augusztia-Alapközponti irodájában (Budapest, Károly-körút 3.) Portóköltésig 20 fillér, ajánlott küldés esetén 45 fillér mellékelendő. Mindenkinek szüksége van naptárra. A legjobb naptár az Augusztia Naptár. Mindenkinek vegye meg, mert ezzel rokkant-hőseinket segít!

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomdátó int. Székelyudvarhely

Könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerkesztés, könyvnyomda és újságkiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhelyvármegyék független székely érdeklő újsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadóhivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

A székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára!

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügyvédi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kártyák, meghívók, körlevelek és gyászjelentések a legrövidebb idő alatt esinos kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

Keresek egy jóra való, szorgalmas fiút nyomdász tanulóknak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy al gimnáziumot végzettek előnyben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzletelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország”-ban és üzletében okvetlen lendületet fog tapasztalni.

Hirdetések díjszabás szerint. A „Székelyország” megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egy negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az élet könyve mint állandó házi oros 3 K kapható e lap kiadóhivatalában.